

stuelse, som er hjemlet i Forordningen om Communalvæsenet af 1841. Den ærede forrige Indenrigsminister vil vist ogsaa erkjende det Princip, da han selv som daværende Amtmand i Ringkjøbing Amt har opført mig paa Listen imellem de valgbare Sædegaardseiere paa Grund af, at jeg var Eier af Sædegaarden Winderup med 15 Tdr. Hartkorn.

Krieger: Jeg behøver vist dertil kun at gjøre den korte Bemærkning, at det ikke kunde falde mig ind at sige, at det upriviligerede Hartkorn, hvis det var samlet i en større Besiddelse paa en Mand's Gaand, skulde have samme Ret, at det, jeg sagde, var, at det ikke var Skattefriheds-Egenstaben, der ene gjorde Udslaget, og altsaa kunde denne Egenstabs Ophævelse ikke være alene afgjørende, det var de nærmere lovbestemte Egenstaber, som vare fastsatte i Loven, men som ikke gik op i Skattefriheden; thi, hvis de ikke gik op i Skattefriheden, saa vilde jo hele Gjenstanden for Striden være falden bort med Skattefriheden. Det var det, den ærede Rigsdagsmand for Holbek Amts anden Valgkreds har gjort gjældende, men det er det, som den ærede Rigsdagsmand ikke kan sætte igjennem, det er det, jeg kalder den individuelle Anskuelse, at i den Grad Skattefriheden skulde være det ene Bestemmende, at med Skattefrihedens Ophør ogsaa Sædegaardseiers Egenstaben skulde være falden bort; derom dreier Spørgsmaalet sig og ingenkunde om det, som den ærede Rigsdagsmand gjorde gjældende, hvad der jo staaer med ligefremme tørre og klare Ord i Loven, og som jeg aldrig har modsagt eller kunde modsige.

Tscherning: Den ærede sidste Taler kan dog ikke komme bort fra, at det var Hartkornets Dvalitet og ikke Dvantitet, som var det Bestemmende; thi der, hvor han finder, at denne Dvalitet af Frihartkorn ikke i det Dreblik er tilstede, der er den forsvunden ved et Privilegium, og i Kraft af hvilket et Forbehold er taget, for at bevare visse Rettigheder for en Gaard, som tidligere i Forbindelse med Frihartkornet havde denne Egenstabs som Sædegaard, der skaffede den Adkomst til

at deeltage i Valget til Amtstraadet. Det er Stillingen som privilegeret Forbedogs, der har denne Ret, og ikke Antallet af Tønder Hartkorn. Det skal ikke være det ærede Medlem i mindste Maade muligt at finde kun et Spor af, at det har været Antallet af Tønder Hartkorn, som har skabt denne Egenstabs, hvorimod jeg har angivet et ganske sikkert Beviis for, at Regjeringen ikke har tænkt sig det anderledes, ved at henholde mig til, hvad der er skeet paa Bornholm. Det var paa Grund af deres Egenstabs som privilegerede Hartkornbesiddere, at Sædegaardseiere havde denne Ret, men da vi nu have tilintetgjort denne Bestaafenhed i sin hele Almindelighed og for Alle, saa er denne Egenstabs ikke længere tilstede, ei heller for dem, som den var forbeholdt som et Privilegium. Navnet Sædegaard betyder nu i Virkeligheden Intet; det er kun med en meget stor Kunst, at vi forrige Aar her have hørt udviklet, at der endnu skulde være „Sædegaarde“ her i Landet. I Virkeligheden er der ingen, der er en Art meget spidsfindige Sædegaarde, men af virkelige Sædegaarde er der ingen.

Krieger: Det Sidste, det er det Conseqvente, men det er ogsaa der, hvor den ærede Rigsdagsmand løber stik mod Livet og Lovgivningen. Naar forøvrigt den ærede Rigsdagsmand paa staaer, at jeg ikke skulde kunne paa vise ham noget Spor af det Dvantitative, saa glemmer den ærede Rigsdagsmand aldeles de 25 Tdr. Hartkorn, som netop under visse nærmere Betingelser danne Grændsen i Forordningen af 13de August 1841 § 26; der er ikke alene Sporet, men ligefrem Grændsen. Dernæst vil jeg blot tillade mig at minde den ærede Rigsdagsmand om den hele Maade, hvorpaa alle de tidligere kommunale Love ere affattede, og den Tankegang, hvorfra vi aldeles ikke komme bort, saalange vi blive staaende ved det Forslag, som sidste Gang blev antaget. Der blev tidligere af den ærede Ordfører talt meget om, at man ikke skulde have en egentlig Censur i Communallove, at der ikke var en egentlig Censur i det Forslag, som f. Ex. i sin Tid blev indbragt fra den ærede Rigsdagsmand, som engang var Indenrigsminister,